

KONINKRIJK BELGIË

ADVIES 41.051/1/V

VAN DE AFDELING WETGEVING
VAN DE RAAD VAN STATE

De RAAD VAN STATE, afdeling wetgeving, eerste vakantiekamer, op 25 juli 2006 door de Vlaamse minister van Cultuur, Jeugd, Sport en Brussel verzocht hem, binnen een termijn van dertig dagen, verlengd tot 7 september 2006, van advies te dienen over een voorontwerp van decreet "houdende wijziging van het decreet van 2 april 2004 houdende de subsidiëring van kunstorganisaties, kunstenaars, organisaties voor kunsteducatie en organisaties voor sociaal-artistieke werking, internationale initiatieven, publicaties en steunpunten", heeft op 31 augustus 2006 het volgende advies gegeven:

Met toepassing van artikel 84, § 3, eerste lid, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State, heeft de afdeling wetgeving zich beperkt tot het onderzoek van de bevoegdheid van de steller van de handeling, van de rechtsgrond ¹, alsmede van de vraag of aan de te vervullen vormvereisten is voldaan.

Gelet op het uitzonderlijk hoge aantal adviesaanvragen die met toepassing van artikel 84, § 1, eerste lid, 1°, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State aanhangig zijn gemaakt, die dan nog, gelet op de vakantieperiode, slechts door een beperkter aantal magistraten kunnen worden behandeld, heeft de afdeling wetgeving zich bovendien, zelfs met betrekking tot de in artikel 84, § 3, eerste lid, van die wetten opgesomde punten, noodgedwongen moeten beperken tot een summier onderzoek van het ontwerp. Uit de vaststelling dat over een bepaling in dit advies niets wordt gezegd, mag niet zonder meer worden afgeleid dat er niets over gezegd kan worden en, indien er wel iets over wordt gezegd, dat er niets meer over te zeggen valt.

*

* *

STREKKING VAN HET VOORONTWERP

Het om advies voorgelegde voorontwerp van decreet beoogt een aantal wijzigingen aan te brengen aan het decreet van 2 april 2004 houdende de subsidiëring van kunstorganisaties, kunstenaars, organisaties voor kunsteducatie en organisaties voor sociaal-artistieke werking, internationale initiatieven, publicaties en steunpunten (hierna: kunstendecreet).

De wijzigingen hebben enerzijds betrekking op het onderzoek van de ontvankelijkheid van de aanvragen voor subsidies - er wordt een onderscheid ingevoerd tussen subsidievoorwaarden die moeten vervuld zijn bij de aanvraag en andere subsidievoorwaarden, die later moeten zijn vervuld, en anderzijds op de regels inzake het gebruiken van de subsidie voor het aanleggen van een reserve - de mogelijkheid om een

⁽¹⁾ Aangezien het om een voorontwerp van decreet gaat, wordt onder rechtsgrond de overeenstemming met de hogere rechtsnormen verstaan.

reserve aan te leggen wordt uitgebreid tot organisaties die een tweejarige subsidiëring krijgen en tot uitgevers die beschikken over een rechtspersoonlijkheid met niet-commercieel karakter.

VOORAFGAANDE OPMERKING

De Vlaamse Regering verleende op 20 juli 2006 haar principiële goedkeuring aan het ontwerp, mits voldaan werd aan de voorwaarde vermeld in het akkoord van 19 juli 2006 van de Vlaamse minister, bevoegd voor de begroting. Deze voorwaarde houdt in dat de mogelijkheid tot reservevorming voor de uitgevers van periodieke publicaties, die beschikken over rechtspersoonlijkheid met niet-commercieel karakter, uit het ontwerp moet worden geschrapt.

Het desbetreffende artikel 14 komt evenwel nog steeds voor in het aan de Raad meegedeelde ontwerp. Volgens de gemachtigde berust dit op een vergissing en moet artikel 14 (en de verwijzing ernaar in artikel 15) voor onbestaande worden gehouden.

Het artikel wordt bijgevolg door de afdeling wetgeving niet onderzocht.

BEVOEGDHEID

1. Het ontwerp betreft een aangelegenheid die *in globo* behoort tot de bevoegdheid van de Vlaamse Gemeenschap op grond van artikel 4, 3°, BWHI (schone kunsten).

2. De artikelen 4, 7, 10 en 13 van het ontwerp wijzigen of vervangen in het kunstendecreet opgenomen regelingen betreffende de inhouding of de terugvordering van de verleende subsidies ingeval de organisatie die wordt gesubsidieerd de subsidievoorwaarden "niet geheel heeft ingevuld". Aldus vormen die artikelen een aspect van de controle op de aanwending van de subsidies.

Luidens de ontworpen bepalingen "kan" de Vlaamse Regering overgaan tot inhouding of terugvordering "van een gedeelte of het geheel" van de subsidies die toegekend werden aan de organisatie.

De terugbetaling van subsidies is reeds voorgeschreven bij artikel 57 van de wetten op de rijkscomptabiliteit, gecoördineerd op 17 juli 1991 als een verplichting, zonder appreciatiemogelijkheid door de subsidiërende overheid. In vergelijking met die regeling zijn de ontworpen regelingen dus minder streng.

Zoals de afdeling wetgeving al in meerdere adviezen heeft uiteengezet, volgt uit de artikelen 50, § 2, derde lid, van de bijzondere wet van 16 januari 1989 betreffende de financiering van de gemeenschappen en de gewesten, gelezen in samenhang met artikel 71, § 1, ervan, dat die door de federale overheid vastgestelde regeling bindend is voor de gemeenschappen en de gewesten en dat het de laatstgenoemden niet toekomt, tot de inwerkingtreding van de wet bedoeld in artikel 50, § 2, inzake de controle op het verlenen en het gebruik van subsidies zelf regelgevend op te treden, tenzij om specifieke regels te bepalen. Van die door de decreetgever vast te stellen specifieke regels wordt daarenboven in beginsel vereist dat zij - daargelaten een eventueel beroep op de impliciete bevoegdheden vervat in artikel 10 BWHI - de door de federale wetgever vastgestelde regels alleen maar strenger kunnen maken. De ontworpen regelingen kunnen dus aanvaard worden, indien de stellers van het ontwerp kunnen aantonen dat ze beantwoorden aan de vereisten voor de toepassing van het genoemde artikel 10.

3. Wel is het zo dat de wet van 16 mei 2003 tot vaststelling van de algemene bepalingen die gelden voor de begrotingen, de controle op de subsidies en voor de boekhouding van de gemeenschappen en de gewesten, alsook voor de organisatie van de controle door het Rekenhof - dat is de wet bedoeld in artikel 50, § 2, van de bijzondere financieringswet - op 1 januari 2007 in werking zal treden², zodat op die datum een einde

⁽²⁾ Koninklijk besluit van 18 maart 2004 houdende, voor wat de Vlaamse Gemeenschap en het Vlaams Gewest betreft, uitstel van de inwerkingtreding van de wet van 16 mei 2003 tot vaststelling van de algemene bepalingen die gelden voor de begrotingen, de controle op de subsidies en voor de boekhouding van de gemeenschappen en de gewesten, alsook voor de organisatie van de controle door het Rekenhof, B.S. 30 maart 2004.

komt aan de in artikel 71, § 1, van de bijzondere financieringswet gestelde beperking aan de bevoegdheid van de gemeenschappen en de gewesten, en zij autonome regelgevende bevoegdheid verwerven voor hun budgettaire organisatie, voor zover zij daarbij de in de wet van 16 mei 2003 neergeschreven algemene bepalingen in acht nemen ³.

Wat evenwel het verplichte karakter van de terugbetaling van de subsidies betreft door de begunstigde die de voorwaarden niet naleeft waaronder de subsidie werd verleend, is het beginsel, verwoord in artikel 57 van de gecoördineerde wetten op de rijkscomptabiliteit, bijna letterlijk overgenomen in artikel 13 van de wet van 16 mei 2003. Op dit punt wijzigt op 1 januari 2007 de marge van bevoegdheid van de decreetgever dan ook niet, zodat de hiervoor in herinnering gebrachte opmerking onverkort gehandhaafd blijft.

⁽³⁾ Van die verworven autonomie heeft de decreetgever gebruik gemaakt door het aannemen van het ook op 1 januari 2007 in werking tredend decreet van 7 mei 2004 houdende regeling van de begrotingen, de boekhouding, de controle inzake subsidies, en de controle door het Rekenhof. In hoofdstuk 1 van titel VII van dit decreet zijn de nadere regels opgenomen, voor de Vlaamse Gemeenschap en het Vlaamse Gewest, inzake de toekenning en de controle op de aanwending van subsidies. Artikel 52 van het decreet van 7 mei 2004 draagt meer bepaald aan de Vlaamse Regering op om de regels vast te stellen betreffende de toekenning en de verantwoording van de subsidies, betreffende de onverenigbaarheden, alsook de nadere modaliteiten inzake de controle op de aanwending van de subsidies.

De kamer was samengesteld uit

de Heren	G. VAN HAEGENDOREN,	staatsraad, voorzitter,
	B. SEUTIN, W. VAN VAERENBERGH,	staatsraden,
	A. SPRUYT,	assessor van de afdeling wetgeving,
Mevrouw	G. VERBERCKMOES,	griffier.

Het verslag werd uitgebracht door Mevr. R. THIELEMANS, eerste auditeur.

DE GRIFFIER,

DE VOORZITTER,

G. VERBERCKMOES

G. VAN HAEGENDOREN